

tov, naj poda poročilo bivši izvršni odbor. — Skoro celokupna delegacija je bila proti temu in, ker ni mogel več govoriti, je zapustil oder.

Besedo je dobil tov. Blagoje Stefanović, ki je poudarjal, da ni pravilno, če se o poročilih le glasuje, marveč je treba na skupščinah govoriti tudi o vprašanjih, ki se tičejo učiteljskega stanja. Konstatiral je, da so zadnja štiri leta v našem Udruženju minila v nesoglasju in prepiru. Vsled tega je mislila javnost, da mi nismo zmožni ustvariti nekaj višjega in boljšega. In vendar je ravno učitelj eden izmed najboljših delavcev med narodom. — Razpravljaj je tudi o upravičenosti članka o moralni krizi med učiteljstvom, ki je izšel pred nedavnim časom v beograjski »Pravdi«. Dotaknil se je tudi odborov našega Udruženja, ki so v zadnjih štirih letih postali instrument za oviranje vsakega napredka v učiteljskih vrstah.

Govoril je nato tov. Kosta Matijašević, ki je rekel, da ni v naši organizaciji nihče tako važen da bi radi njega mogli in hoteli žrtvovati ugled naše organizacije. Apeliral je na članstvo, da deluje za ureditev razmer v Udruženju. Učiteljstvo mora ustrezati željam in zahtevam naroda.

Tov. Dragiša Mihajlović se je dotaknil vprašanja tujega kapitala v naši državi in naštevati tudi najmarkantnejše primere, kjer prevladuje v naši industriji in v naših denarnih zavodih tuj kapital.

Dotaknil se je v svojem govoru še mnogih drugih vprašanj, ki pa niso imela s skupščino nikake direktne zveze. Svoja izvajanja je končal z besedami: Mir ljudem, a boj njihovim pogrešnim idejam.

S tem govorom je bilo dopoldansko delo dokončano in skupščina prekinjena.

POPOLDNE.

Popoldne se je prvi javil tov. Bogdan Vešović, ki je bil mišljenja, da je treba prenehati s kritiko, da bi se lahko mnogo govorilo o delu odbora. Namesto kritike okrnjenega in nepopolnega poročila, bi bilo bolje reševati vprašanje osnovnega pouka, ker ta vprašanja pomenjajo mnogo za učiteljske vrste.

Daljša beseda je govoril tov. Danilo Milanović, ki je že v začetku svojega govora poudaril, da se sedanja skupščina v mnogočem razlikuje od prejšnjih, ker sme vsak učitelj delegat svobodno govoriti. Svobodna debata je nujno potrebna. V nadaljnjem svojem govoru se je dotaknil razmer v našem Udruženju. Razpravljaj je tudi o tajnem glasovanju in o proporcionalnem sistemu pri volitvah, poudaril pa je tudi, da ni imelo učiteljstvo v zadnjih letih svobodne besede na svojih skupščinah, zato je potrebno, da se na letošnji skupščini slišijo iskrene besede, ki bodo v bodoče onemogočale tako delo.

Besedo je nato dobil tov. Josip Lapajne, ki je izvajal približno naslednje:

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva se je faktično rodilo v Ljubljani, ustanovilo se pa je na skupščini v Beogradu.

Učiteljstvo sedanje dravske banovine je bilo do 1. 1927. organizirano v dveh političnih organizacijah: Slomškovi zvezi in napredni Jugoslovenski učiteljski zvezi.

Povojna doba je zanesla v naše javno življenje neznozne zmešnjave. Režimi so se menjali kakor vreme.

Novi glavni odbor JUU pri gosp. ministru prosvete

Po glavni skupščini se je v torek 21. avg. predstavil g. prosvetnemu ministru dr. Iliji Šumenkoviću novi glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

Gospod minister je ljubezljivo sprejel člane novega glavnega odbora in je z velikim interesom poslušal izvajanja tov. Ivana Dimnika, novega predsednika Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

Predsednik se je v svojem govoru med drugim dotaknil tudi sledečih problemov:

V imenu učiteljstva in članov novega odbora je pozdravil g. ministra kot vrhovnega šefa prosvete, šole in učiteljstva. Poudaril je velike simpatije učiteljstva do g. prosvetnega ministra, ker občuti njegovo veliko naklonjenost in zanimanje za reševanje šolskih problemov, še posebej za vprašanje nastavitve novih učiteljev in spopolnjevanje praznih mest, v katerem pogledu je šola precej trpela. Predsednik Dimnik je za tem predstavil člane novega glavnega odbora JUU t. j. izvršnega in glavnega odbora kot soglasno izvoljene predstavnike vsega učiteljskega Jugoslavije. Poudarjeno je, da ima ta odbor poseben mandat: da bo v vseh prilikah tvorec in delavec pri ustvarjanju popolne učiteljske sloge, uvedbi reda in konstruktivnega dela v centrali in vseh edinicah organizacije. V tej smeri želi biti odbor tolmač učiteljskih želja napram državni prosvetni upravi in hoče na podlagi velikih učiteljskih izkušenj iz prakse pomagati državni upravi z iniciativnimi predlogi. Iz tega razloga želi odbor, da prosvetna centrala upošteva mišljenje Jugoslovenskega učiteljskega udruženja pri vseh aktualnih prosvetnih, šolskih in učiteljsko-stanovskih problemih.

Radi kratko odmerjenega časa ni bilo mogoče razložiti g. ministru vsa vprašanja, ki zanimajo učiteljske vrste, zato je bil g. minister naprošen, da posluša samo najvažnejša vprašanja, s katerimi se je učiteljstvo v zadnjem času največ bavilo.

Predvsem je bila obrazložena potreba preureditve vprašanja nameščenj in premeščanj učiteljev in učiteljic. Praksa je pokazala v mnogih primerih, da bi bilo potrebno izvršiti spremembo predpisov v zakonih o na-

Predsedstvo Jugoslovenskega učiteljskega udruženja v Beogradu izvoljeno na glavni skupščini 19. VIII. 1934.

Đorđe Mirkov, podpredsednik JUU

Ivan Dimnik, predsednik JUU

Todor Dimitrijević, podpredsednik JUU

Prepričali smo se, da politika ne spada v stanovsko organizacijo. Dosegli smo uspehe. V stanovsko udruženje smo vnesli le ono, kar nas drži, dočim smo prepustili vsakomur svobodo v javnem političnem delovanju. Naša sekcija je v tem oziru dosledna.

Dotaknil se je vprašanja teorije o človečanstvu in vprašanja brezposelnosti.

Ni tu mesta, da razpravljamo o potrebi in koristi kolektivismu, v koliko bi to bilo izvedljivo v naši agrarni državi in v kolikor je kršen naš družabni red. Zavedamo se pa, da smo mal narod, ki ne more prvačiti v svetovni protikapitalistični borbi, dokler imamo ob strani silne narode, ki ogrožajo naš obstoj, ugonablajo naše zaslužene rodove.

Učiteljsko udruženje ni samo stanovsko, temveč narodno. Da se moremo v narodnih prizadevanjih jačiti in spopolnjevati je nujno potrebno, da opustimo v notranjosti organizacije vse, kar bi nas razdraževalo.

Svetovna naziranja nas morejo razcepiti v najmanj 4 frakcije.

Tov. Jure Mravunac se je dotaknil spora v savski banovini in predlagal v imenu tov. Čikara, da se delokrog izvoljene ankete razširi v toliko, da ugotovi ta anketa tudi točnost vseh onih dokumentov, ki jih je objavil tov. Čikara kot vodja opozicije v savski banovini. — Skupščina je odobrila njegov predlog.

K poročilu je govoril tudi tov. Đuro Logomerac, preds. sekcije za savsko banovino, ki je izjavil, da po doseženem sporazumu lahko sprejmemo poročilo glavnega odbora. Nato se je dotaknil tudi izvajanj tov. Dragiša Mihajlovića.

O učiteljski organizaciji kot drugem učiteljevemu domu je govoril tov. Todor Dimi-

trjević. Naglasil je tudi, da ne more biti govora o moralni krizi med učiteljstvom. Četudi obstojajo danes kakšne težave, jih bo učiteljstvo že premagalo s svojimi konstruktivnimi močmi. Mišljenja je, da nobeden pameten človek ne more dvomiti o učiteljski nacionalnosti.

Tov. Dragiša Mihajlović se je ponovno oglašil in polemiziral s tov. Lapajnejem in Logomercem.

Govorili so še tov. Aleksa Jovanović, Milisav Stajić in Peter Fačin, nakar je bilo poročilo soglasno sprejeto.

PRORAČUN.

Po končani debati in sprejetju poročila je podal svoje poročilo finančni odbor. Ta odbor je natančno pretresal vse postavke proračuna in je tudi mnoge postavke znatno znižal.

Radi prevelikega znižanja nekaterih postavk bi bilo delo v organizaciji zelo oteženo. Zaradi tega je pojasnil tov. Ivan Dimnik skupščini, da finančni odbor, ki je to poročilo sestavil, ni imel pravega predvida dela v organizaciji in bi bilo prav, da bi ta odbor stavil svoj predlog sporazumno s predsedstvom skupščine. Zaradi tega je predlagal naj se poročilo vrne odboru, ki naj v gornjem smislu popravi svoj predlog.

Skupščina je odobrila predlog tov. Dimnika in delo je bilo za nekaj časa prekinjeno.

Po doseženem sporazumu med finančnim odborom in skupščinskim predsedstvom je bil ponovno predčan predlog spremembe proračuna.

V debato so posegli še tov. Čikara Đorđe Radosavljević in Mirkov, nakar je bil predlog finančnega odbora in s tem tudi proračun soglasno sprejet.

SPORAZUM JE BIL DOSEŽEN.

Takoj po sprejetju proračuna je javil predsednik skupščine tov. Mirkov, da je bil sporazum med vsemi sekcijami dosežen.

To obvestilo je sprejela skupščina z velikim navdušenjem in aplavzom. Vsa delegacija, kakor tudi galerija je pokazala z dolgotrajnim ploskanjem svoje zadovoljstvo, da je po dolgi borbi in pogajanjih bila končno vendarle dosežena soglasnost v našem udruženju.

VOLITVE.

Ko se je navdušenje nekoliko poleгло, je predčital tov. Mirkov sporazumno sestavljeno listo bodočega izvršnega odbora, pri čemer se je navdušenje vsega prisotnega članstva še povečalo. Z velikim aplavzom je bil soglasno izvoljen naslednji izvršni odbor:

Predsednik: Ivan Dimnik, enakovredna podpredsednika: Đorđe Mirkov in Todor Dimitrijević, edborniki: Josip Pezelj iz Zagreba, Mara Krstonosić iz Novoga Sada, Sveta Gojković iz Beograda, Viktorija Flere iz Beograda, Milinko Lazić iz Grocka, Jelfa Kriljević, Marko Mičovanović, Dragutin Protić, Sveta Avramović vsi iz Beograda. Namestniki: Zivojin Stojanović, Vidoje Cerić, Milan Šipinac, Boro Jesimović, Staniša Korunović. Nadzorni odbor: Dregotin Igl, Bora Pavlović, Vitomir Srdić.

Predsednik skupščine tov. Mirkov je nato predlagal, naj sprejme letošnja skupščina resolucijo, ki bo imela le eno samo besedo: Sloja!

Tudi ta predlog je bil sprejet z velikim odobravanjem, nakar je bila skupščina zaključena.

Gospod prosvetni minister dr. Ilija Šumenković je med ostalim izrazil zadovoljstvo nad preudarno uvidevnostjo učiteljstva, ki se je vrnilo k složenemu in konstruktivnemu delu za interese svojega stanja in narodne šole. Poudaril je, da je vedno visoko cenil učiteljske vrste in učiteljske vzvišene naloge in zato hoče upoštevati vse navedene probleme. Naglasil je svoje prepričanje o nacionalnosti vsega jugoslovenskega učiteljstva in smatra, da je vpostavljen sloga podlaga za ureditev narodnega in državnega edinstva in nacionalne misli med narodom, kar je prva in najvažnejša naloga jugoslovenskega učiteljstva v sedanjem času, s posebnim ozirom na potrebe domovine. Dalje je gospod minister obljubil, da bo vedno upošteval upravičene želje učiteljstva, ki jih bo izražalo potom svojega udruženja.

Tovariš Juraj Režek 80 letnik

Kdo ga ne pozna? Saj je vendar vso dobo učiteljstva posvetil v dobrobit učiteljskega stanja. Rojen je 2. septembra 1854. v Krašnem vrhu pri Metliki. Maturiral je 1. 1875. Njegovo prvo službeno mesto je bilo v Preserju, kjer je služboval 5 let in bil nato premeščen v Kranj, kjer je ostal 14 let. Iz Kranja je bil premeščen v Ljubljano in tu je služboval še polnih 30 let. Bil je vedno krepak, čil in zdrav, zato je pa tudi vzdržal v službi 49 let. Šele leta 1924. je bil upokojen kot sreski šolski nadzornik za mesto Ljubljano.

Učiteljskim ustanovam je žrtvoval ves svoj prosti čas. Bil je 26 let predsednik »Slovenskega učiteljskega društva« pri »Učiteljskem konviktu« je bil prvi tajnik in je deloval v odboru 25 let. V odboru »Učiteljske tiskarne« je deloval od njene ustanovitve do letos, ves čas kot agilen odbornik. Bil je tudi več let odbornik in nekaj časa tudi predsednik bivšega »Učiteljskega vdovskega društva«. Ze več let je tudi odbornik Učit. samopomoči.

Za svoje požrtvovalno delo je bil odlikovan z redom sv. Save V. razreda.

Kot 80-letnik je Juraj Režek še vedno čil in krepak in smo prepričani, da bo živel še dolgo dobo let in ostal med nami zdrav in vesel, kar mu tudi najiskrenejše želimo.

vzgoji in izobrazbi ono smer, ki konvenira potrebam naše države. Učni načrt za osnovne šole mora tvoriti celoto z učnim načrtom za višjo narodno šolo. Ravno tako je tolmačil predsednik želje učiteljstva v pogledu neresenega problema vzdrževanja narodnih šol in prenehanosti razredov. V nadaljnjem se je predsednik dotaknil tudi problema učnih knjig in izrazil željo, da bi se pred končno odločbo upoštevalo tudi mišljenje Jugoslovenskega učiteljskega udruženja. Še posebej je bila poudarjena važnost ureditve nadzorniškega vprašanja. Želja celokupnega učiteljstva je, da se nameščajo za nadzornike narodnih šol najboljši praktiki iz vrst učiteljstva narodnih šol in to radi tega, ker oni najbolj poznajo narodno šolo in so vsled tega najbolj poklicani za izvedbo sodobnih učnih principov, predvidenih v učnem načrtu za osnovne in višje narodne šole. Na to je omenjal najaktualnejša materialna vprašanja, ki zadevajo življenje učiteljstva. Govora je bilo tudi o vprašanju sistematizacije službenih mest o napredovanju sploh, a še posebej o napredovanju v V. grupo, za kar se zahteva mnogo starostnih let in posebno oceno. Izražena je bila tudi želja, da se olajša dosega V. grupe. Nadalje je bilo govora o uredbi o znižanju dražinskih doklad, s katero je najbolj prizadeto učiteljstvo. Govorilo se je tudi o stanarini poročenih učiteljic, o spremembah zakona o narodnih šolah potom finančnega zakona.

Predsednik je podčrtal potrebo sprejetja pravilnika k zakonu o narodnih šolah, a v kolikor bi se ne mogla s pravilnikom rešiti gotova vprašanja je izrazil željo, da bi bila sprejeta posebna novela, ki bi ta vprašanja rešila.

Ker je v Udruženju prišlo do sloge, reda in se nabaja isto na potu h konstruktivnemu delu v vseh svojih edinicah, s čimer je dana podlaga za iniciativno delo, bo imelo udruženje tudi moči in sile, da bo pomagalo pri konsolidaciji razmer naše mlade države a še posebno pri podpiranju narodne prosvete. Iz teh razlogov je predsednik zaprosil gosp. ministra, da glede vseh vprašanj, ki zadevajo narodno šolo in učiteljstvo upošteva mišljenje učiteljskega predstavništva.

Na koncu je predsednik zaprosil g. ministra, da omogoči izvedbo skupščinskih sklepov, v katerem smislu mu je glavni odbor dal svojo predstavko.